

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pfeitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 83. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 »
Félévre ——— 6 »
Negyedévre ——— 3 »
Egy óra ——— 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Szerda, április 13.

Visszaemlékezés.

(Fővárosi levelezőnkől.)

Pompás, tündéri látvány volt, mely méltán sorakozik ama történeti mozzanathoz, mikor a magyar karok és rendek Magyarország halhatatlan királynéjának, Mária Teréziának, birodalma és a habsburgi monarchia megvédelmezésére életüket és vérüket felajánlották; magasztos kép volt, mely az ország nagyjait és előkelőit és a nemzet választott képviselőit egy emlékeztető ülésben egyesítette, képe a magyar nemzet nagyságának, fényének, egyetértésének és hatalmának, amint aranytól duzzadó disruhában lelkesülten felemelkedik és kalpaglengetve dörgő éljént kiált a királyra, kinek hosszú életért minden magyar szív az egekhez forrón esdekel.

Mert a mai nap nagy, valaha alig sejtett fontossággal bír; a király és a nemzet szíve példátlanul szívélyes módon találkozott; nem áldozatkészségről, nem a jövőt illető örvendős reménységről, nem is a jelen valamely boldogító eseményéről van szó, hanem egy dicsőséges korra való visszaemlékezésben találkoztak a szívek.

A magyar szabadsáért és alkotmányért vívott nagy küzdelem óta, 50 év lefolyása alatt számtalanszor kellett a nemes nemzetnek a feledés fátyolát borítania ama dicső kor legfényesebb eseményei fölé és 33 év előtt, híres husvéti cikkében Deák Ferenc, később gróf Andrássy Gyula hívta fel a nemzetet, hogy borítsa fátyolt a Magyarország függetlenségéért vívott harc sötét pontjaira. Ma szabadon és nyíltan kijelentette ő Felsége, hogy a dicsőséges magyar nemzettel ugyanazon visszaemlékezésnek hódol, nem feledés, nem fátyolborítás, hanem közös büszkeség emeli ma

az 1848. évre való visszaemlékezésben a király és az ő hű nemzete szívét.

Hogy ez így történt, hogy fátyolra többé nincs szükség, az legnagyobb érdeme a mostani kormánynak, amely szakadatlanul azon törekedett, hogy a királyt és a nemzetet egymáshoz közel vigye s ama napon, midőn büszke megemlékezésben örvendő és lelkesülten egymáshoz simulnak a szívek, a legnagyobb elismerést a saját nyugodt öntudatukban találják meg e gondviselésszerű férfiak, akik a közös megemlékezésnek ezt az ünnepét előidézték és a feledés jótékony fátyolát feleslegessé tették.

Az országgyűlés felirata méltatja 50. évfordulóját a nagy percnak, melyben az 1848-iki szabad vívmányok megnyerték a királyi szentesítést; de igazi és nem mulandó nemzeti ünnepé ama királyi szavak által lett e nap, melyek a trónról közvetlen a képviselőknél, közvetve azonban az egész nemzetnek hirdetik az üzenetet, mely ama történeti nevezetességű nap fontosságát hangsúlyozza és az 1848-iki törvényeket elismeri annak a szilárd alapnak, melyen a magyar állam emelkedik, mert „miután megállapított azon mód, mely szerint a magyar koronám országai és a többi királyságaim és országaim közt létező közös ügyek alkotmányosan kezelhetők és a kölcsönös védelem tekintetében a pragmatica sanctión alapuló kötelezettségek teljesítendőek, valamint Magyarország és társországai közötti a közjogi viszony állandóan rendeztetett, — valóban az 1848. évi törvények által kitöltött hatása teremtette meg azt az alapot, melyen magyar koronám országainak újabbkori állami léte nyugszik és azoknak szellemi és anyagi fejlődése oly örvendően halad,“ — mondja a király. Ez

alapon a továbbfejlesztésben támogatásáról biztosítja a nemzetet a király és Isten áldását kéri törekvéseire. A nemzet őszinte szívvel csatlakozik ez imához azzal, hogy az Isten adjon hosszú életet I. Ferenc Józsefnek, kivel a jelenre és jövőre nézve, és a multra való visszaemlékezésben is az egész nemzet egyetért.

Torontálmegyének csaknem minden községében megünnepelték április 11-ikét. Eddig a következő tudósítások érkeztek be hozzánk:

Pancsova város törvényhatósága méltó fényvel ülte meg a 48-as törvények szentesítésének 50 éves fordulóját. Vasárnap, mint a történeti nevezetességű nap előestéjén a város főbb terei és utcái fényárban ragyogtak. A mi pedig különösen meglepő, de egyszerűsággal örvendős jelenség volt, a szerb ur közönség, a mit máskor nem igen tett meg, szintén kivilágította házait. — A tisztlók zenekara este 8 órakor a városháza előtt tisztelet adott, majd takarodóval bejárta a város utcáit, melyek már is lobogódszt öltöttek. Különösen nagy hatást tett a közönségre a társaskör balkonjának izléses dekorálása és pazar kivilágítása. Hétfőn délelőtt 3/4 9 órára a városháza nagy termében gyűltek össze a th. bizottsági tagok (itt már a szerbek távolléte tüntetés számba jöhet, mert a megnyitáskor csak 2 szerb városatyja volt jelen, ez is csakhamar — elpárolgott, míg a tulajdonképeni folytatolagos közgyűlésen csakis Jago dics Sándor th. biz. tag jelent meg), a meghívott hatóságok, testületek, egyesületek gyülekeztek részben testületileg, részben képviselőileg. Mattanovich Adolf polgármester emelkedett tartalmu megnyitóját az ünnepő közönség a r. k. és ág. ev. templomba vonult. Az előbbiben Jakobovics plébános cele. Ma az ünnepi misét, az utóbbiban Schwalb lelkész mondott kezdeti és megható könyörgést. A disz-közgyűlés 10 órakor újból megnyitván, Szabó János v. főjegyző ecsetelte igen sikerült és talpraesott beszédben a nap jelentőségét. Fel-séges királyunk említésénél az ünnepő közönség felállt és háromszoros éljenbe tört ki. A közgyűlés Szabó János ünnepi beszédét jegyző-könyvbe iktatta. Majd a polgármester indit-

A „TORONTÁI“ tárczaja.

T Ű Z.

Hát az történt, hogy leégett a házunk december kellő közepén, mikor arasznyi hó borította a tetőzetet.

Ugy félálomban lehettem. Egy órával előbb oltottam el a lámpást és szundikáltam, de még az érzékeim működtek egy kicsit, nem aludtam tökéletesen. Egyszerre hangokat hallok, meg mintha záporosó csurogna az esztréről... A következő pillanatban belökik az ajtó és egy kétségbeesett hang bekiált:

— Ébredj, végünk van, égünk!

— Én Istenem, én hatalmas uram!

Félperc alatt magamra kaptam valamit, a mi a legszükségesebb és rohantam ki az udvarra, a hol már az enyészett végezte munkáját.

Jaj, irtozatos egy látvány az, mikor egy ház ég; nagyon, borzasztóan csunya a tűz, a mint fékevesztetten, korlátlanul dühög és rövid óra alatt megsemmisíti a dolgoz kezek évek alatt szerzett munkáját.

Ahogy viháncoltak, nyargáltak a háztetőn, egymás közt úgy megpörlekedtek, veszekedtek a lángok. Egyik a másik elől nyaldosta a zindelyeket, ezek meg pattogtak, recsegték, a tüzes sziporka meg csak szállt messze, messze az ég feketeségében, a füst pedig lomhán, unottan gomolygott és terjeszkedett el a levegőben. Es én félig álomban, félig lázban néztem a pusztulás megújuló legendáját. Valami nagy keserű-

ség szállhatott a lelkem mélyére, úgy, hogy szemrehányást tettem az Istennek:

Te benned biztunk eleitől fogva...

A lángok meg bugó, monoton hangon szó-lottak:

— Itt vagyunk, eljöttünk, megesszünk mindent.

Pajkosan végigkergetőztek a háztetőn a sárga, vaktó lobogások, mint a mezőn a rakoncátlan gyerekek; a sístergő, zúgó moraj bántó diszonanciát képezett az éj csendességével.

Aztán szembeálltam a zabolátlan, fédtelen elemmel: elkezdtem oltani, menteni, amit lehetett. És a félelem megőtszörözi az ember erejét. Mázásnyi súlyokat emeltem fel és vittem odább, biztos helyre, minden erőlködés nélkül. Aztán nagy vödörkben mertem ki a vizet és rálocsoltam a lángtengerre. Hogy reám vihogtak, hogy kikacagtak a lángok!

— Hihhi, hahaha!

Az öntés helyén fekete üszögfolt támadt, a mi alatt ott lappangott a zsarátok s mire oda-értem ismét új csöbörrel, már diadalmasan törttek fel, ujjongva szárnyaltak fel a gőzfelhők közt a fehér lobogások. És engem elfogott a két ségbeesés: hát elpusztul, elvész minden, nem marad meg semmi, semmi, csak rom, csak pár füstös, kormos gerenda...

És nagy busongásomba riktó színekkel vegyült bele az éleslángok durva zenéje, a holtra-rémült röpködő szárnyasok fájdalmas hangja, meg a fejükvesztett emberek szaggatott, zürzavaros kiáltásai.

Már vége volt mindennek. A lángok jóllaktak, csak egy-néhány élesebb csámcsogott még egy-egy üszkös gerendán, mint a telhetetlen ember... Felmentem a padlásra. Nem volt ott

semmi, csak a kémények állottak feketén, szomorúan; magasan meredeztek az ég fele mint a tarlott, kopár mezőn egy-két magányos csenevész fa, a mely szomjuhozik, kívánczik eső után...

Csak onnan, a magasból volt teljes a pusztulás képe. Széttaposott, megszenesedett tárgyak ödöngtek a lábam előtt és bokáig ért a mezőről a padlásra hordott, koromra égett élet.

Egy-két sárgerenda állt csak szívosán, a mik tudtak dacolni az enyészettel, azok is füstölöttek szomorúan, dacosan. Az udvar, a kert tele volt rommal, tele volt enyészettel; a csipős reggeli levegő is a pusztulásra emlékeztetett; a környéket beülte, beborongta a decemberi köd, csak néhány szálfá izzott, világlott elő a szürkeségből.

A csend még borzasztóbb, még kinosabb lett, sokkal jobban feltűnt benne a pusztulás.

A barátságos, csendes ház olyan volt, mint a leszerelt hajó, melyet a vihar megtépett, megtörtött s a mely remény nélkül áll a nyílt tengeren árboz, vitorla, kötélzet híjában, melyet pusztulására, romlásra kárhoztat a szélesend...

Aludt, nyugodott az egész táj. A sűrű csendben csak néhány sóhaj szakadt fel a mel-lemből és a szobákba hallott ki néhány hang: csendes, elfojtott zokogás nesze.

Az égett házra ráborult a köd, a miből csak néhány üszkös, kormos szálfá bizonytalan körvonala feketéltet elő, meg a kert fának zuzmarás, dérvette koronája.

Alapi Béla.

A hivatalos melléklet 79. számával.

ványára hódoló feliratot intézett felsőes királyunkhoz. Evvel a szépen lefolyt ünnepély véget ért.

Nagy-Szent-Miklóson a község-előjáróság, mely a vezető szerepet vitte, mindent megtett a siker érdekében. Mohaupt bíró és Telléry jegyző az előjáróság nevében már napokkal előbb nagy, nemzetiszínű falragaszokon hívták fel a közönséget az ünnepségre. Vasárnap este a közönség minden háza ki volt világítva s már a délutáni órákban zászlóerdőbe voltak borítva a főbb utak. A világítás főpontja a község-háza volt, az apró mécsesek ezre hirdette az ünnepélyt, majd esti fél 8-tól a zenekar játszott, ugyanakkor pedig a városház erkélyéről a raketták és görög tüz fénye gyönyörködtette a széles utcát ellepő közönséget. Később a főutcán fel s le járt még a zenekar, mire a közönség az előest lelkes hangulata mellett oszladozni kezdett. 9 órakor a kivilágítás is véget ért. A román. kath. templomban dr. Kuhn, az izr. imaházban Vogel Nánán rabbi imát mondott. A földműves és evang. iskola délelőtt iskolai ünnepélyt tartott 11 órakor a községi képviselőtestület díszgyűlést tartott. A nagy napra ünnepi szónoknak Koczó Lászlót kérte a közgyűlés, ki híven a kívánságok hazafiasan szépen jellemezte a nagy napot a szép számmal egybegyűlt képviselő és hallgató-ság előtt. A beszédet jegyzőkönyvben megőrizték. Határozatba ment aztán, hogy a trón zsámolyához hódolatot küld a törvényhatóság útján a képviselő és Szerb-Nagy-Szent-Miklós közönsége. A nagy nap befejező aktsza az új kaszinó által rendezett bál, mely a „Fekete sas“ nagytermében zajlott le.

Karlován a g. k. szerb hitfelekezeti iskola termében Gyukity Tivadar fejtegette a nap történeti jelentőségét, majd felhívta a tanuló ifjúságot, hogy a haza iránti szeretettel röjják le kötelességük adóját. Ezután a tiszta szerb ajku ifjúság magyar lelkesítő dalokkal és szavalással lepte meg a közönséget, mire Velickovits Ssima lelkész, mint az iskolaszék elnöke, szép és magasztos szavakban mondotta el a záró beszédet.

A román és német ajku Pészak község szokatlan ünnepélyességgel ülte meg április 11-ét. A község-háza, szeszgyár és gépgyár fel volt lobogóva. Reggel 8 órakor a román iskolás gyermekek tanítóik vezetése alatt a templomba vonultak isteni tiszteletre, hol az előjáróság képviselőjében a jegyző is jelen volt. Az isteni tisztelet befejeztével a pontifikáló plébános Paszku Péter a külön hálaíma végén a nap jelentőségét ismertette, mire a jelen voltak az iskolába vonultak, hol a Szózat elneklése után a nagyobb gyermekek a magyarok történetét magyar nyelven mondták fel és ennek befejeztével ismét Paszku plébános magyarázta a nap jelentőségét. 9 órakor nagy pompával a román. kath. templomban volt a hálaadó isteni tisztelet. A román iskolások ünnepélyét Barbuszku tanító rendezte.

Mokrin község képviselőtestülete április 11-én hálaadó isteni tisztelettel és utána díszközgyűléssel ünnepelte meg a 48-iki törvények szentesítését. Csupa zászló és füzér-disz volt az ülésterem. Ő Felsőge arcképe virágkoszorúval és apró zászlócskákkal volt körül övezve. Domba László jegyző díszmagyarban, a képviselőtestületi tagok pedig ünnepi ruhában jelentek meg. Domba jegyző hazafias szellemű lelkes beszédben először magyarul, majd szerbül és németül ismertette hazánk korszakalkotó törvényét, a mit mindannyian állva hallgattak végig. A lelkes beszédet minduntalan felbeszakította „Ejjeu a király és a haza“, „Zsivió“.

Török-Kanisán az összes templomokban hálaadó isteni tisztelet volt, a melyek végzetével a szerb iskolahelyiségben folyt le az ünnepély. Este társasvacsorára gyűlt egybe az ünnepelő közönség, a mely előtt dr. Perényi Lajos ügyvéd esztelte a nap jelentőségét. Az első felkösöntőt a királyra Burger István, a kaszinó elnöke mondta. Toasztokat mondtak még Dimitrievics Pál, Dimitrievics Milivoj és Peterdi Kálmán. Vacsora után reggelig tartó tánc következett.

Istvánvölgyön a nagy nap emlék-ünnepe igen szépen folyt le. Husvét vasárnap este az összes harangok jeleztek április 11-ének ünnepét, melyet az egész község kivilágítása előzött meg. Korán reggel pedig mozsarak durr-gása jelezte a nagy napot, melynek egyik kiemelkedő mozzanata a 1/2 10 órakor kezdődő isteni tisztelet volt az evang. templomban, a melyet egészen megtöltött a közönség. Kolányi Emil ev. lelkész szép szavakkal méltatta a nevezetes nap jelentőségét. Isteni tisztelet után a templom előtti téren csinosan feldíszített tribünről folyt le az elemi iskola ünnepélye, melyen közreműködtek többen

a felnőttek közül is. Grcina József s. jegyző elmondta a Streiner Mihály körjegyző által irt emlékbeszédet, míg a husvét szünetén otthon levő diákok közül Streiner Dezső, Nédics Mihály és Zelenák József szavaltak. Költeményeket mondtak még a helybeli iskolás fiúk és lányok vegyes nyelven, leg többet természetesen magyarul, a melyet a mind német és tót anyanyelvű gyermekektől örömmel hallgattak. Igazán dicső-retre méltó érdeme ez Hansmann János községi tanítónak, a ki itt valóban szép sikerrel önti a fogékony gyermekek szívébe a magyar nyelvet s a hazaszeretet érzetét. Délután 2 órakor képv. közgyűlés volt, melyen Streiner körjegyző emlékezett meg a nagy nap jelentőségéről, indítván nyozva, hogy vegyék jegyzőkönyvbe a képviselő-testület hódolatának kifejezését a király és az uralkodó ház iránt, egyben szavazzanak bizalmat a kormánynak és végül, hogy április 11-ike minden évben méltóan megünnepeltessék

A király elutazása. Ő Felsőge a király déli fél egy órakor elutazott a fővárosból. Rudnay főispán előtt a tegnapi fátylasménetről emlékezett meg dicsőreleg. Márkus főpolgármesternek ezt mondta: „A tegnapi est fényesen sikerült, nagyon meg vagyok elégedve. A viszontlátásra!“

A helyzet Szerbiában a lehető legválságosabb. A kormánynak minden igyekezete dacára, hogy Európa szemébe port hintsen, ma már kétségtelen, hogy Szerbia válsága a lehető legaktuálisabbá vált. Az Állampénztár üres, a hivatalnokokat nem lehet többé fizetni. Vannak városok, a hol a szállítók a hadseregnek a legszükségesebb élelmiszereket sem szállítják többé.

A spanyol háború. A büszke Spanyolország végre megadta a fegyverszünetet Kubának. Fogcsikorgatva bár és összeszorított ököllel, de beadta a derekát s lelett arról a követeléséről, hogy a kubai fölkélok kérjék előbb a fegyverszünetet, akkor majd megkapják. Mária Krisztina régenskirálynő megparancsolta Blanco tábornoknak, hogy hirdettesse ki Kubán a fegyverszünetet. A fölkélok azonban vérszemet kaptak s most már nem is előszönek meg ezzel, hanem visszatartják a fegyverszünetet, ha a spanyolok ki nem vonulnak Kubáról. Így áll a dolog ma.

A torontálvármegyei orvos-egyesület közgyűlése.

Nagybecskerek, április 13.

A torontálvármegyei orvos-egyesület a tegnapi napon tartotta a vármegyei székházában rendkívüli közgyűlést, melynek fő tárgya a létesítendő orvosi nyugdíjgyelet alapszabályainak módosítása volt. Szinte elszomorítólag hatott azon közöny, a melyet megyei orvosi karunk ezen életbe vágó fontos ügy iránt tanusított, mert alig gyűlt össze annyi orvos, hogy a közgyűlés határozat képes legyen. Erthetetlen az orvosok ezen magatartása oly kérdéssel szemben, melyet magok vetettek fel, melynek megoldása oly sokoldalú megbeszélés tárgyát kell hogy képezze. Igaz ugyan, hogy számosan levéltileg vagy sürgönyileg jelentették ki hozzájárulásukat a hozandó határozatokhoz, meg nem jelenésüket elfoglaltságukkal meategetve, de végül az ilyen határozatokat csak mégis minél többeknek nézetnyilvánulása által kellene tisztázni. Ez alkalommal legalább a vidéki orvosok közül főleg a községi és körorvosok megjelentek elég számban, a kik az ügy iránt, mint érdekben létesített iránt, élénk érdeklődést tanusítottak. Mindezen részvétlenség dacára a megbeszélés komoly mederben haladt s kiki abban részét kivette.

E közgyűlésen is kitűnt, hogy az egész mozgalom vezetői dr. Plechl Szilárd vármegyei főorvos és dr. Fialowski Béla kir. törvényeséki orvos minő ügybuzgalommal, odaadással és kitartással intézik az ügyeket, s hogy a célt szem előtt tartva a nehézségek elöl ki nem térnek, úgy hogy minden felmerült kérdés vagy ellenvetéssel szemben alapos, kimerítő felvilágosításokkal szolgáltak.

A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be. Valamivel 10 óra után nyitotta meg dr. Plechl az ülést, ismertette az eddigi működéseket s azok eredményét. Előadta, hogy a múlt évi október hó 24-én tartott közgyűlési határozat értelmében az orvosi nyugdíjgyelet alapszabály-tervezetei a belügyminiszteriumnak felküldettek jóváhagyás végett, a honnan néhány észrevétellel pótlás végett f. évi febr. hó folyamán leérkeztek, mire az egyesület a múlt hó 20-án tartott választmányi ülés határozata értelmében ezen pótlásokat eszközölte s a belügyminiszterium által az intézmény prosperálásának kimutatása érdekében a matematikai megállapítását s díjtételeknek Bogyó budapesti kereskedelmi aka-

démiai tanár által elkészítette. Ezen matematikai megállapítás a konkrét adatok benyújtása alapján történt s örvendetes jelenségképpen az összes díjtételek lényegesen alacsonyabbnak bizonyultak, mint azok eredetileg a tervezetben meg voltak állapítva, úgy hogy ezen alapos számítás szerint a befizetési díjtétel 10 1/2% -ot tesz ki.

Dr. Fialowski Béla részletesen sorolja fel az egyes pontokat, a melyek megváltoztatását a belügyminiszterium kívánta s azok újlagos megállapítását előadta.

Dr. Tauszig (Módos), dr. Balogh (Kumán), dr. Krsztanits (Tomasevác), dr. Nónay (Nagybecskerek), dr. Krsztits (Perlass) hozzászólása után a változtatások véglegesen megszövegeztettek, mire dr. Plechl a közgyűlés határozatát kimondotta, hogy az alapszabályok a kellő értelmezés kíséretében ismét felküldessenek a belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett.

Dr. Fialowski Béla a továbbiában még néhány egyleti folyó ügyet terjesztett be s főleg indokolta az egylet magatartását az országos orvosi szövetséggel szemben, melyre vonatkozólag az utolsó választmányi ülés azt határozta, hogy az országos szövetséghez egyelőre nem csatlakozik, mely határozatot dr. Tauszig ellenvéleménye dacára a közgyűlés tudomásul vett.

A továbbiában dr. Fialowski titkár a szakülések megtartásáról terjesztette be jelentését, melyet dr. Tauszig, dr. Balogh, dr. Guttmann, dr. Haidegger hozzászólása után dr. Plechl felvilágosításai alapján a közgyűlés tudomásul vett.

Erre a közgyűlést 12 órakor dr. Plechl elnök bezárta.

A közgyűlés után az egybegyűlt orvosok dr. Fialowski vezetésével melett dr. Plechl Szilárd vármegyei főorvosnál, mint az egylet buzgó elnökénél testületileg tiszteltötek s köszönetüket fejezték azon önzetlenség odaadó munkédéséért, melylyel az egylet ügyeit vezeti. Dr. Plechl meghatottan válaszolt a ragaszkodás ezen spontán megnyilvánulására.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 15. Közigazgatási bizottság ülése.
Április 24. A jót. négyelet évrzáró ülése.
Április 27. Városi közgyűlés.
Május 16. Tavaszi közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-
tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután
5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán hivatalos ügyekben elutazott Nagybecskerekéről.

— Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Drndarszky Adám idvori g. k. szerb lelkész részére 60 frt államsegélyt engedélyezett.

— Vaszary Kolos üdülése. Vaszary Kolos hiboros hercegprímás tegnap reggel titkárával, Kohl Medárd drral hosszabb időre Balaton-Füredre utazott.

— Április 11 a zárdában. Az 1848. évi törvényhozási alkotások 50-dik évfordulója emlékére a nagybecskereki r. kath. leánytanintézetben holnap április 14-én hazafias ünnepélyt tartanak a következőkkel: Szent mise az intézeti kapornában 9 órakor. Tornateremben: „Isten áldd meg a magyart.“ Kardal zongora és harmonium kísérettel.

„Beszéd.“ Tartja Szabó Ferencz esperes-plébános igazgató.

Zongoradarab „Bánk-bán“, Erkelől. Előadják: Mesznik Tila III. p. o. t. és Alapy Blanka IV. p. o. t.

„A haza“, Pósa Lajostól. Szavalja 8 kis tanuló.

„Alkalmi induló“, Verőtől. Karének zongora kísérettel.

„Honleány“, Rudnyánszkytól. Szavalja: Varga Teréz III. p. o. t.

„Szózat.“ Karének.

— Kaszinó-estély. A nagy népszerűsége vergődött kaszinó-estélyeket holnap csütörtökön ismét folytatják, amire ez uton is figyelmesteljük a társulati tagokat.

— A rendőrség új otthona. A rendőrség ez uton is tudatja a közönséggel, hogy a rendőrségi hivatal a mai naptól kezdve a régi kórház-épületben lesz elhelyezve. Ejjel azonban, úgy mint eddig, a városházán lesz az inspekciói.

— **Jegyzői szigorlat.** Torontálvármegyénél a tavaszi jegyzői szigorlatok következőleg fognak megtartatni: az írásbeli május hó 13-án, a szóbeli május hó 14-én. A kellőleg felszerelt folyamodványokat május hó 8-ig kell az alispáni hivatalnál benyújtani; a később beérkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak. A vizgára bocsátandók kötelesek május hó 13-án reggel 8 órakor, az írásbeli vizsgálatok felügyeletére és ellenőrzésére kiküldött Szilágyi Albert m. tb. főjegyzőnél (megyeház emelet 14. ajtó) jelentkezni.

— **Leányiskola Pancsován.** A pancsovai „Határőr” írja, hogy Steinbach tanfelügyelő mult-kori látogatása összeköttetésben van azzal a reformmal, hogy a felső leányiskola polgári iskolává alakították. A Gromon Dezső egyesületnek 7-én tartott igazgató tanácsi ülésében a polgári leányiskola felsőbb leányiskolává emelkedett, a mennyiben Molnár József indítványára elhatározott, hogy az egyesület az indítvány megvalósítása érdekében kérelem járul a közoktatási miniszteriumhoz.

— **Jótekmeyélt művész est Módoson.** Husvét vasárnapján érdekes művész estély volt Módoson, a „Zágráb” szálló nagytermében. A ritka műélvezetes est az inségesek javára volt rendezve s mégis — írja levelezőnk — kevesen jöttek el, kevesen hallgatták végig azt a ritka műsort, mely nem kínálkozik egyhamar Módoson. A kik azonban eljöttek áldozni a jótekmeyélt célra, élveztek, tapsoltak s sajnálták a távolmaradtakat, kik önmaguk-tól illyet megfosztottak. A hangverseny jeles műsora bármely nagy városban állhatta volna meg helyét s a következő volt: „A hozományért”, humoros felolvasás, tartotta Osztie Andor hirlapíró. Nagy ária „I Re pastore” ből: Mozart, énekelte Malmadé Elvira k. a. veimari udvari operanékesnő; zongorán kísérte Kárrász Rezső zenetanár. „Pusztai cigány”, humoros jellemrajz énekkel, írta és előadta: Gyürky Gyula, zongorán kísérte Kárrász Rezső zenetanár. „Miért?” és „Azért!” Schumanntól és Gavotte „Le Grazie”, írta és zongorán előadta Kárrász Rezső zenetanár. „Idegenben” dal, Tau bertől, „Bölcső dal” Muszkovszki-tól és „Ouvre tes yeux pleux” francia dal Massenettől, énekelte Malmadé Elvira k. a. opera-énekesnő, zongorán kísérte Kárrász Rezső zenetanár, végül „Hamvazó szerdán”, vig. magánjelenet, írta Tábori Róbert, előadta: Gyürky Gyula. Hangverseny után tánc volt, mely a hajnali órákig eltartott.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyász-jelentést: Alulírottak gyászbaborulva tudatják rokonaik és ismerőseikkal öz. Arczfalvi Ferencz szül. Zakariás Iónának Magyar-Itében, 1898. április hó 10-én délelőtt 10 és 1/2 órakor 73 éves korában hosszú szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei április hó 12-én délelőtt 10 órakor fog-nak a helybeli róm. kath. sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Magyar-Itébe, 1898. évi április hó 10-én. Aldás és béke legyen emlékére! Arczfalvi Gyula közs. jegyző. Arcfalvi József kir. mérnök, fia. Arczfalvi Gyuláné szül. Vannay Anna, Arczfalvi Józsefné szül. Luhs Etel menyei. Arczfalvi Ilona, Arczfalvi Anna unokái.

— **Hamisító paraszt.** A ravasz Ferra ozorsai lakos, nincs semmi birtoka, mégis rövid ideig 35 hold kitűnő, tehertől mentes földhöz jutott — papíron. A dolog úgy történt, hogy Ferra megunta az állandó szegénységet s elhatározta, hogy fölcsap urnak, de az uraság pénz nélkül csak annyit ér, mint a gomb nadrág nélkül. Ezt jól tudta ő is, mert nagy furfanggal hamisított egy 35 hold tehertől mentes földről szóló telekkönyvet s egy bizonyító levelet az ozorai jegyző aláírásával. Ezekkel a hamis okiratokkal fölfegyverkezve, beállított a torontál vásárhelyi takarékpénztárba s poton 1000 frt kölcsönt kért. És az egész család nem az 1000 frtnál, hanem a levélnél akadt meg. Ugyanis a takarékpénztár igazgatója, ki személyesen is jót ismeri az ozorai jegyzőt, tudja, hogy mint magyar ember, hibátlanul beszél és ír magyarul; a Ferra levele pedig tele volt magyartalan kifejezésekkel. Ez igen gyanusnak tűnt fel az igazgató előtt s a kért összeg kifizetését másnapra halasztotta. Ezen idő alatt kérdést intézett az ozorai jegyzőhöz. A felelet csakhamar megjött, melyből aztán az igazgató megtudta, hogy Ferrának semmije sincs és hogy a levél hamis. Másnap semmi rosszat nem gyanítva, újra megjelent a ravasz Ferra, hol aztán letartóztatták.

— **Nyilvános köszönet.** Az iar. templom-gondnokság ez uton mond köszönetet azon hölgyeknek és uraknak, kik április 10-én este a zsinagógában jelenlétükkel emelték az ünnepély fényét.

— **A jószívű püspök.** A „M. H.”-ban olvasunk: Egy pécsi ciszmadia nagy szegénységben élt s alig tudta hat tagu családjának a mindennapi kenyeret megszerezni. A szükségétől üldözötve felment a pécsi püspökhöz, Hetey Sámuel pécsi püspökhöz s elpanaszolta neki ügyét, baját. A püspöknek megosott a szíve a szegény emberek s egy bérkereskedőhöz utasította, a ki a püspök számlájára 25 forint árárt szolgáltattott ki a ciszmadianak. Hogy munkához láthasson, még készpénzt is adott neki.

— **Agyonvert gyermek.** Érdekes ügyben folyik most M. Czernyán vizsgálat. Markov Zsiva tizenegy éves fia ugyanis a napokban hirtelen meghalt. Miután a községi orvos a gyermek halálát gyanusnak találta, a vizsgálatot a holttest felbontása mellett megindították. A becslés kiderítette, hogy a fiu halálát agyhártyaiból idézte elő, mely a fejet ért súlyos ütésektől keletkezett. Más szóval a gyereket úgy verték fejbe, hogy az belehalt. A vizsgálat most az után kutat, hogy ki verte meg a szegény fiút, miután a szülők az esetről nem akarnak semmit sem tudni.

Színészet.

Kis lord.

A kis Cedric amolyan eleven ördögféle, angol, illetve amerikai kiadásban, egy igazi fenegyerek, ki fukar nagybátyját bőkezű főúrrá varázsolja át, az embergyűlöletből filantropot, a kegyetlen farkashöl szelid báránnyá csinál. Mikor javában mulat Amerika szabad földjén az ő két legjobb barátjával Hobbs (Nagy Gyula) fűszerezéssel és Dick (Tisztay) csizmatizálóval, azt a hirt hozza nagybátyjának londoni fiskálisa (Déri Béla), hogy ő létező az angol birtokoknak egykori ura, a szegény demokratából gazdag lorddá. Nagyon fáj ez a kis Cedricnek. A lordokról ő csak rosszat hallott az egyenlőség hazájában, most pedig ő is azzá lett. Végre azonban megbocsátják neki ezt a bűnét jó barátai: a fűszeres meg a csizmatizáló s miután anyja, „a kis baba” mint ő hítja, megtanította, mint kell a nagypapát szeretni, Angliába vitörálnak. Az ősi kastélyban lord Dorincourt igen hidegen fogadja az anyát is, meg a fiút is. De a kis Cedric ellenállhatatlan kedvessége leolvastja a nagyapa szíveről a jeges kérget s mikor megjelenik a lord idősebb fiának állítólagos özvegye, hogy jogait érvényesítse, az öreg ur belátja, hogy így még nem szeretett senkit s most a kis unoka befolyása alatt ő is minden erejével azon van, hogy alattvalóit boldogokká tegye. Sőt az öregből még kedélyes ember is lett, ki szívesen fogadja az Amerikából jó barátjuk látogatására átrándult fűszerezést és cipőtisztítót. Ez a jó tett is megtalálja jutalmát, mert épen a cipőtisztító ismeri fel Mimiben (Tuboly Klementin) a kalandort, ki hamis bizonyítványokkal és gyerekekkel szeretetne egy két millióskára szert tenni, s mikor ez ki van derítve, a legördülő függöny egy csomó boldog ember takar el, a kik talán ma is élnek még, ha stb. stb.

Látni való, hogy ez egy igen kedves, erkölcsös mese, melyet első sorban azoknak a tisztelt apáknak ajánlunk figyelmébe, kik a „Csalj meg edes” és „Az államtitkár” felvonás közei alatt pirulva mentegőznek, hogy hát az ember nem tudja, melyik darabba vigye el a lányát. Ebbe a darabba tisztelt papák! Ettől ugyan nem romlik meg a kedélye egyiknek sem.

Persze, hogy a kaviárhoz szokott közönségnek nem iszik a — spenót. Pedig egészséges dolog, még ha nem vegetárius az ember, hanem a húst szereti.

A minden tekintetben sikerült előadást csak kevés közönség nézte. Első sorban Göz Arankáról kell megemlékeznünk, ki a címszerepben kiváló alakot mutatott be. A fiatal színész azóta, hogy utóljára láttuk, igen sokat taült. Pompásan eltalálta a naiv kis fiúnak szívélyes hangját, melylyel az egész világot meghódítja, s szívhez szóló hangjával ne csak a nagypapát, de a közönséget is meghódította.

Lord Dorincourt Halmay Imre adta pompás maszokban. Nehéz, de hálás szerepét a legapróbb részletig kidolgozta, s mindvégig kifejező és színező volt. Nagy Gy. Hobbsból figyelemre méltó kabinet alakot csinált. Dicket Tisztay adta egészséges humorral. Tuboly Klementin élénk vonásokkal ecsetelte az amerikai kalandornőt, míg Szepessy Paulának a szerető anya hálás szerepe jutott.

A második felvonásban néhány sikerült betétben volt részünk. Ujvári Rózi és Tóth Erzi igen ügyesen lejtettek egy matrótáncot, melyet meg is ismételtettek velük. Tordayné szépen énekelte Konti ismert dalát „Lágy üdvözölve énekeket”, Göz Aranka pedig kifejezőteljes szavallatával aratott tapsokat.

A darab kifogástalan rendezéséért Halmay igazgatót illeti az elismerés.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 13.)

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma rövid ülést tartott, melyen báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter betérjlesztette a hitelszövetkezetekről szóló törvényjavaslatot.

A legközelebbi ülés holnap lesz, a mikor tárgyalás alá kerül a nemkatholikus lelkészek fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat.

Árviz.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A legutóbbi nagy eszések folytán a Duna nagyban árad, különösen a Duna felső folyami szakaszán Lincznél igen nagy az áradás, a mely már Budapesten is érezhetővé vált.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyenyedről jelentik, hogy Verespatakot a víz teljesen elárasztotta.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Feladatott délután 1 óra 45 perc.) A Verespatakról elterjedt hírek tulzottak. Csupán annyi igaz, hogy egy kis völgy gátja beszakadt és az ottan levő földeket elárasztotta a víz. Verespatakot a veszély nem érintette. A kár eddig meg nem állapítható. Emberéletben nem esett kár.

Letartóztatott szocialisták.

Budapest, április 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti államrendőrség letartóztatta a legveszedelmesebb három nemzetközi szocialistát, névszerint Czinder Károlyt, Szabó Albertet és Schreier Bélát. Ügyükben ma tartották meg a tárgyalást, a melyen őket a főváros területéről kitiltották.

A tőzsdéről.

Budapest, április 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv mérsékelte, forgalom 10.000 mm., az árak csendesek és változatlanok. Kötetett:

Buza tavaszra	12-55—12-56
Buza ősze	12-19—12-20
Rozs tavaszra	9-34—9-36
Kukorica ősze	5-28—5-29
Kukorica tavaszra	5-39—5-40
Zab ősze	7-05—7-10
Zab tavaszra	5-79—5-80
Repce	12-40—12-50

Városi színház.

Nagy-Becskek, szerdán 1898. április hó 13-án

A bányamester.

Nagy operette 3 felvonásban. Írták Vest és Held. Fordította Márkus J. — Zenéjét szerző: Zeller.

Személyek:

Roderik herceg	—	Torday Béla
Fichtenau grófkisasszony	—	Lévay Sárika
Zwack, bányazagató	—	Tisztay Miksa
Elfrida, felesége	—	Juhászné
Tsida, raktáros	—	Baranyai Ferencz
Dusel, irnok	—	Déri Béla
Martin, bányamester	—	Juhász Sándor
Nelli, csipkeverő leány	—	Tordayné
Strobl, fogadó	—	Nagy Gyula

Kezdete 7 és fél órakor.

A felső-torontái ármentesítő társulat igazgatójától.

2831. szám
ig. ex. 1898.

Közgyűlési meghívó.

Társulati elnök ur Ó Méltóságának rendelete értelmében, van szerencsém a folyó évi április hó 25-én délután 4 órakor Nagy-Kikindán, a városháza nagytermében tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívni.

Az alapszabályok 4. §-ának*) rendelkezése szerint van szerencsém az érdemes községi előljárókat megkeresni, hogy erről a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel sziveskedjenek értesíteni, hogy a mennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott 4. §-a értelmében önként nem csoportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előljáróság által fognak képviseltetni; megjegyezvén, hogy önálló szavazatra csakis az van jogosítva, akinek kétszeres kivetés szerinti közrejárlása legalább 100 frtot tesz ki.

A községbeli érdekeltség esetleges csoportosulásáról, a választott megbízott vagy megbízottak nevéiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekeltséget a községi előljáróság fogja-e a társulati alapszabályoknak 4. §-a értelmében képviselni, a szavazati lajstromok összeállíthatása céljából a közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal előbb értesítést kérek.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A társulat 1897. évi zárszámadásai.
2. Az Uj-Szeged-vedresházi ármentesítő társulat átirata társulatunkba leendő beolvadásuk tárgyában.
3. Előterjesztés a társulat területén még rendezetlen belvizek szabályozása iránt.
4. Az igazgatónak és a főmérnöknek a múlt évről szóló általános jelentése.
5. Suciú János elhalt választmányi tag helyének betöltése.
6. Zsiross Gyulának felebbevétele a választmány 18/98. számú határozata ellen.
7. Ugyanannak felebbevétele a választmány 19/98. számú határozata ellen.
8. Ugyanannak felebbevétele a választmány 20/98. számú határozata ellen.
9. Szent-Péter község előljáróságának felebbevétele a választmány 196/97. számú határozata ellen.
10. Wenner Jánosnak felebbevétele a választmány 201/97. számú határozata.
11. Simon István és Topolác Radivóznak felebbevétele a választmány 87/97., illetve 88/97. számú határozatai ellen.

N.-KIKINDAN, 1898. évi április hó 9-én.

JANKÓ ÁGOSTON s. k.
igazgató.

*) Az alapszabályok 4. §-a következőképpen szól: A társulati tagok törvényes jogait a közgyűléseken érdekeltségük arányában személyesen, vagy a közgyűlésnek előzetesen bejelentett megbízottjaik által gyakorolják.
A közgyűlésen a társulati tagok a kétszeres társulati kivetés szerinti közrejárlási összegnek minden 100 forintja után egy-egy szavazattal bírnak; önálló szavazatra azonban csakis az van jogosítva, a kinek kétszeres kivetés szerinti közrejárlása legalább száz forintot tesz. Száz forintnál kevesebbet fizető tagoknak joguk van csoportosulni és közös megbízottjuk által összes érdekeltségük arányában szavazataikat gyakorolni, ha megbízottjaikat a közgyűlés napja előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnál előzetesen a közgyűlésnek bejelentik, jogukban állván nemcsak egy közgyűlésre, hanem állandó megbízottat is választani, a ki minden év első hónapjában az igazgatóságnál bejelentendő.
Azon kisebb érdekeltek szavazati jogát, a kik önként nem csoportosulhatnak és a kik megbízottjaikat előzetesen be nem jelentik, azon község előljárósága gyakorolja, a mely községek határában az illető területek fekszenek még azon esetben is, ha egy-egy község határabeli kisebb érdekeltek összes kétszeres kivétele sem tenne ki száz forintot.

344-11

Üzlethelyiségek.

A Gizella parton 462. szám alatt épülő házban 1898. augusztus 1-ére, esetleg előbb is, üzlethelyiségnek való helyiségek

bérbeadandók.

Bővebbet Kuriänder Imrénének Korona-utca 585/11., vagy az épülő házban Lett Fülöp építőmester úrnál, a hol a tervrajzok is megtekinthetők.

338-151

Béga-Szent Györgyön a főutcán levő, ezelőtt Buchwald-féle házban egy 3 szobából és mellék helyiségeiből álló

lakás üzlethelyiséggel,

nagy kotárkával, továbbá istállóval és kerttel

332-33

azonnal bérbeadó.

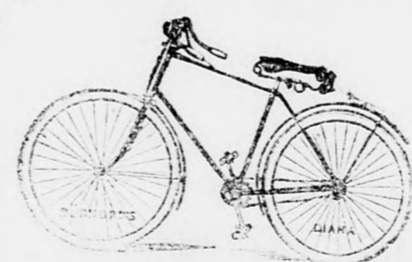
Közelebbit Béga Szt.-Györgyön Kürschner Ignác úrnál vagy Deutsch Zsigmond tulajdonosnál Nagybecskereken.

Ugyanott megvételre kerestetik körülbelül

300 méter régi, használt cső

mezei vízvezeték létesítésére.

25-2816

Dürkopp-féle

Diana-kerékpárok
utolérhetetlenek

szolid kivitel, csínosság és könnyű járásuk miatt.

Az 1898. évi többféle újdonsággal ellátott gépek megtekinthetők

BROSCHKÓ EDE

raktárában

Nagybecskereken.

(286-8.3)

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszert ellentét az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tag-szagatásnál és meghűlésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vedjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

